

วนเทวดา

การเดินทางสู่บ้านโป่ง
ลึกในครั้งนี้ ถนนหนทาง
เริ่มสะดวกขึ้น จากดั้งเดิม
ที่เคยยากลำบากกระทั่งเมื่อ
ชุมชนมีการพัฒนา และมีการ
ส่งเสริมพื้นที่เกษตรกรรมโดย
โครงการปิดทองหลังพระที่เข้าไป
ให้พัฒนาการทำมาหากินแบบ
ยั่งยืนให้แก่ชุมชน

เริ่มจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ
แก่งกระจาน ที่เราต้องติดต่อขออนุญาต
เข้าไปในพื้นที่ นักท่องเที่ยวต้องนำใบอนุญาต
แจ้งที่ด่านเขามะเร็ว เป็นจุดตรวจก่อนเข้าไปยังบ้านโป่งลึก

ซึ่งต้องเข้าไปอีกประมาณ 30 กม.กว่าๆ โดยสภาพเส้นทางจะเป็นทางลูกรัง
รถยนต์ปิกอัพพอเข้าได้ จะให้สะดวกก็เป็นระดับเคลื่อน 4 ล้อ หากเป็นช่วงต้นฤดู
ฝนเช่นนี้ก็ไปได้ถึงไหนถึงกัน

เนิ่นนานสืบกว่าปีที่เรเข้าไปยังบ้านโป่งลึก ความเหมือนที่เห็นอยู่ก็คือ เส้นทาง
ยังมีสภาพลำบากเหมือนเดิม เราใช้ GPS นำทาง แม้ว่าจะใช้โปรแกรมตัวใหม่ก็ยัง
หาพิกัดหมู่บ้านโป่งลึกไม่เจอ เนื่องจากไม่มีการกำหนดพิกัดหมู่บ้านเอาไว้ พบแต่
เส้นทางถนนที่วิ่งเคียงเลียบและคดเคี้ยวไปกลับแม่น้ำเพชรบุรี มีถนนอยู่เส้นเดียวไป
สิ้นสุดที่หน่วยโป่งลึก ไม่ต้องกลัวว่าจะหลงไปทางไหน ขับไปเรื่อยๆ ก็ถึงแน่นอน

ผ่านเรือนราษฎรชาวบ้านไปเป็นระยะๆ บ้างก็ข้ามลำห้วยเล็กๆ ที่เราต้องทิ้งกับ
เรื่องราวธรรมชาติของหมู่ผีเสื้อ ที่เกาะกลุ่มรวมกันดูดกินแร่ธาตุอาหารตามริมน้ำ
จนอดไม่ไหวต้องลงไปเก็บภาพที่สวยงามค่าเหล่านี้... เมื่อยามที่รถแล่นผ่าน เหล่าฝูง
ผีเสื้อต่างแตกอกรกระจายรายล้อมรถ จนกลายเป็นภาพที่ตื่นตาตื่นใจเป็นอย่างนัก
จำพวกผีเสื้อที่พบเห็นกลุ่มใหญ่

สะพานแขวนข้ามต้นแม่น้ำเพชรบุรี เชื่อมหมู่บ้านโป่งลึกกับบ้านบางกลอย

ตั้งแคมป์พักแรมที่หน่วยโป่งลึก ใกล้กับแม่น้ำเพชรบุรี

เส้นทางถนนเข้าสู่บ้านโป่งลึก

โป่งลึก-บางกลอย

ชีวิตใหม่ที่ต้องก้าวเดินไปข้างหน้า

เราขับรถผ่านชุมชนบ้านโป่งลึก จะพบเห็นโรงเรียน ดชด. กับบ้านเรือน
ชาวบ้านที่กระจายกันอยู่สองข้างทาง กระทั่งไปสิ้นสุดเส้นทางถนนที่หน่วยพิทักษ์

เริงรากับสายน้ำใสๆ ของลำน้ำเพชรบุรี

กลุ่มแม่บ้านกะหร้งบางกลอยยังคงทอผ้าใช้สอยเอง

จากป่าใหญ่
ถึงบ้านโป่งลึก มา
จนถึงบ้านบางกลอย
ใหม่ คือ ชุมชนใหม่
ที่เกิดขึ้นในบริเวณ
ต้นน้ำเพชรบุรี วิถี
แห่งชนเผ่าเริ่มมีการ
เรียนรู้กับโลกทัศน์
ใหม่ๆ และมีการ
พัฒนาชุมชน พื้นที่
ทำกิน โดยเฉพาะ
ที่ดินทำกิน แต่
ขาดระบบน้ำเพื่อ
การเกษตร จึงมี
แนวทางพัฒนา
พื้นที่เชิงประยุกต์
ตามพระราชดำริ
บ้านโป่งลึก-บ้าน

บางกลอย กับแนวคิดที่ยึดหลักการพัฒนามตามแนวพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง
และพัฒนา”

ดังนั้นจึงเกิด “พื้นที่ต้นแบบโป่งลึก-บางกลอย” ขึ้น โดยความร่วมมือระหว่าง
หน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมกันศึกษาปัญหาและความต้องการของชาวบ้านโป่งลึก-
บางกลอย เพื่อนำมาวิเคราะห์หาทางออก เพื่อให้ชาวไทยเรื้อสาชกะหร้งในพื้นที่
บ้านโป่งลึก-บางกลอย ภายในบริเวณอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน มีคุณภาพชีวิต
ที่ดีขึ้น

ได้แก่ ผีเสื้อหอนจําปีจุดแยก ผีเสื้อสะพายฟ้า ผีเสื้อเนรยอคไม้ ผีเสื้อจระก
หรือผีเสื้อตาลหางแหลม รวมผีเสื้อขนาดจํวักอีกจำนวนมาก ขับไป จอดถ่าย
รูปผีเสื้อไปตลอดทาง ซึ่งมักจะพบตามแอ่งน้ำ ลำธาร รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ จึง
เป็นความสวยงามที่ตื่นตาตื่นใจกับชีวิตบนเรียวปีกแสนสวย ที่มีวงจรเจริญพันธุ์
เพียงช่วงสั้นๆ ไม่กี่เดือน

จนกระทั่งเข้าสู่เขตหมู่บ้าน มองเห็นไร่สวนของชาวกะหร้งที่เริ่มเปิดหน้าดิน
เพื่อปลูกข้าวไร่ ปลูกข้าวโพด ไกลออกไปก็เห็นแนวสายน้ำเพชรบุรีไหลคดโค้งอยู่
ในหุบด้านล่าง แลเห็นสะพานแขวนข้ามแม่น้ำเพชรบุรีที่เชื่อมชุมชนหมู่บ้านโป่งลึก

บ้านโป่งลึก-บ้านบางกลอย พื้นที่โครงการปิดทองหลังพระ

กับบ้านบางกลอยใหม่

พื้นที่บ้านโป่งลึกและบ้านบางกลอย เป็นหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ เพื่อนำ
ชนเผ่ากะหร้งที่ตั้งบ้านเรือนกระจายอยู่ในผืนป่าต้นน้ำให้มารวมกันเป็นกลุ่มเดียว
พร้อมจัดสรรพื้นที่ทำกินอย่างเหมาะสมและชัดเจน

เราขับรถผ่านชุมชนบ้านโป่งลึก จะพบเห็นโรงเรียน ศพด. กับบ้านเรือน
ชาวบ้านที่กระจายกันอยู่สองข้างทาง กระทั่งไปสิ้นสุดเส้นทางถนนที่หน่วยพิทักษ์
ป่าโป่งลึก ของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ที่เราสามารถพักค้างแรมได้ มีลาน
ตั้งแคมป์ในร่มไม้ใกล้ชิดติดแม่น้ำเพชรบุรี

ช่วงเวลาบ่ายๆ เราถือโอกาสแวะเข้าไปเที่ยวชมหมู่บ้านบางกลอยใหม่ ที่ตั้ง
อยู่ริมแม่น้ำเพชรบุรี โดยต้องข้ามสะพานแขวนจากฝั่งบ้านโป่งลึก ไปยังบ้านบาง
กลอย ที่มีการอพยพมาตั้งรกรากเมื่อปี 2539 จนกลายเป็นหมู่บ้านถาวรขึ้นมา ซึ่ง
เรื่องราววิถีชีวิตของชนเผ่ากะหร้งบ้านบางกลอย ยังคงรูปแบบที่เป็นอยู่ พร้อมกับ
เรื่องราวชีวิตที่ไหลตามกระแสสังคมเพื่อความอยู่รอด รายได้จากการเกษตรกรรม
อาจยังไม่เพียงพอสำหรับครอบครัว ชีวิตประจำวันยังพึ่งพาธรรมชาติ บางอย่างต้อง
พึ่งพาปัจจัยจากสังคมเมือง บางครอบครัวปลูกข้าวเพียงพอแกลกิน พืชผักผลไม้
ปลูกขายบ้าง แต่อาจไม่พอกับการดำรงชีพในรูปแบบใหม่

“ผมต้องไปรับจ้างทำงานที่ชะอำ เป็นอูรล พอมีรายได้เลี้ยงลูกเมียครับ ถ้า
ไม่ไปทำงานรับจ้างก็ไม่มีอะไรเลี้ยงครอบครัว ที่ดินทำกินของผมก็ยังไม่มี” หนุ่ม
กะหร้งพอลูกอ่อน สะท้อนความในใจออกมาให้เราทราบถึงวิถีชีวิตที่ต้องดิ้นรน
เพื่อตัวเอง และครอบครัว การอพยพจากในป่ามาอยู่หมู่บ้านใหม่ เขาหรือคนอื่น
ได้รับสิทธิเท่าเทียมกันแค่ไหน หรือทำไมเขายังไม่ได้รับสิทธิที่พึงมี ซึ่งสาเหตุนั้น
ต้องมีคำตอบที่ตรงไปตรงมาอย่างชัดเจน

เด็ก ๆ ในหมู่บ้านจะเป็นเด็กรุ่นเล็กเสียส่วนใหญ่ ส่วนวัยหนุ่มสาวหรือรุ่นใหญ่
ก็ต้องจากบ้านเรือนเพื่อไปทำงานทำในเมือง อันเป็นแหล่งรายได้ที่สามารถเลี้ยง
ครอบครัวตัวเองได้ และวันหนึ่งภายในหมู่บ้านมีกิจกรรมร่วมกับมวลชนหลายฝ่าย
เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ พื้นที่เกษตรกรรม ปรับผืนดินเป็นนาขั้นบันได ให้เป็นพื้นที่
อยู่อาศัยน้ำเลี้ยงครอบครัวและชุมชนอย่างยั่งยืน โดยโครงการปิดทองหลังพระ ที่
มีการร่วมมือกันหลายฝ่าย เพื่อให้มิติแห่งความฝันของชาวกะหร้งจะได้ยุติกันดี
และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ครอบครัวฝูงช้างป่าที่ลงมากินน้ำในพื้นที่บ้านป่าแดง